

VSEBINSKO POROČILO (JRMOM-VON-2023)

Naziv projekta:

VARUHI OKOLJA

Prijavitelj projekta:

IGRIŠČE – ZAVOD ZA RAZVOJ TER IZVAJANJE PROGRAMOV IN METOD DELA Z OTROKI IN MLADIMI

Sodelavke in sodelavci Zavoda Igrišče že trinajsto leto na območju Malega betnavskega gozda soustvarjamo kakovostnejše bivalne pogoje, igrivo izobražujemo o sonaravnem odraščanju najmlajših članov skupnosti in opozarjamo na nujnost zdravega življenjskega okolja za zdrav razvoj otrok. S projektom »Varuhi okolja« smo želeli prispevati k razvoju solidarnosti in medsebojne pomoči v skupni skrbi za varovanje okolja. Zasedovali smo cilje vključevanja prebivalcev lokalne skupnosti k urejanju in skrbi za varovanje okolja in ohranjanja narave. Z aktivnostmi igrivega izobraževanja otrok in mladih stremimo k življenju v družbi, ki bo z viri gospodarna, zeleno usmerjena, podnebno odporna in nizkoogljična.

Projekt »Varuhi okolja« je potekal v Malem betnavskem gozdu, v prostoru Doživljajskega igrišča ter ob otroškem igrišču, ki leži na vzhodni strani gozdčiča. Nekateri aktivnosti so potekale v Betnavskem gozdu in v okolici dvorca Betnava ter pri vrtičkarjih »pod Ledino«. Mali betnavski gozd je zaradi goste poseljenosti z mladimi družinami v okolici, naravnih prednosti in ponudbe Doživljajskega igrišča, zelo obiskan s strani ciljnih skupin.

Vse dejavnosti zavoda Igrišče izvajamo skupaj z uporabniki ali v odgovor na njihove potrebe, pobude in predloge. Projekt smo izvajali z in za otroke in mlade ter mlade družine iz mestnih četrti Tabor, Razvanje, Radvanje in Nova vas. Vključevali smo mlade družine z otroki v starostni skupini do 6. leta, otroke med 6. in 13. letom ter mlade med 13. in 18. letom starosti. Otroke in mlade smo vključevali že v fazi priprav in načrtovanja ter v fazi ovrednotenja projekta.

V projektu so sodelovali tudi društvo Aktiviraj se!, ki so z udeleženci projekta že od faze načrtovanja pripravljali aktivnosti vrtnarskih delavnic. Aktiviraj se so društvo za razvijanje socialnih projektov in spodbujanje aktivnega življenja, socialno podjetje, nevladna in neprofitna organizacija, ki so vrsto let uspešno vodili dejavnosti Mestnih vrtov. Z letošnjim letom so skrb za Mestne vrtove predali nazaj MOM, dragocene izkušnje, znanje in kompetence pa so prostovoljsko predajali otrokom in mladim ter mladim družinam v Malem betnavskem gozdu.

Ciljno skupino otrok in mladih smo dosegali z vključevanjem uporabnikov v priprave projekta, z medvrstniško promocijo ter s promocijo aktivnosti za mlade družine na družbenih omrežjih. Vabila na dogodke in rezultate delavnic smo v prvem in tretjem sklopu aktivnosti objavljali na svojih kanalih ter na omrežjih partnerskih organizacij.

Projekt Varuhi narave smo načrtovali že v začetku leta 2023. V zimskem času smo projektna ekipa in udeleženci lanskega projekta, na podlagi dobrih rezultatov in vidnih učinkov, zbirali predloge in potrebe najmlajših in mladih prebivalcev lokalne skupnosti o aktivnostih skrbi za rastline in živali Malega betnavskega gozda v letu 2023.

Aktivnosti projekta smo izvajali po načrtovanem urniku in z manjšimi spremembami zaradi neugodnih vremenskih razmer za delo na prostem ter negotovosti sofinanciranja projekta s strani MOM, izvedli vse načrtovane aktivnosti in dosegli zastavljene cilje.

Projekt »Varuhi okolja« je s pripravami, izvedbo in evalvacijo potekal med 3. 5. in 20. 10. 2023. (stroške projekta uveljavljamo za obdobje med 12.5. in 20.10.2023). Izvedbo projekta smo razdelili na 3 večje sklope aktivnosti, ki se vsebinsko prepletajo in so potekali po časovnici:

- Pomlad; med 3. majem in 20. junijem

V maju in juniju so prostovoljke_ci društva Aktiviraj se! izvedli 6 štiriurnih vrtnarskih delavnic za otroke, mlade in mlade družine in tako skupaj z udeleženci pripravili skupnostni zelenjavni in zeliščni vrt. Aktivnosti ob praznovanju Svetovnega dne okolja so z ekipo zavoda Igrišče soustvarjali udeleženci ob naravoslovnih delavnicah identificiranja in označitve vseh rastlinskih vrst na območju igrišča, pripravo stojnice za menjavo semen in sadik v sodelovanju z vrtničarji iz okolice. Izvajalke_ci projekta Varuhi okolja so skupaj z udeleženci pripravili in izvedli 14 delavnic skrbi za živali in rastline Malega betnavskega gozda. Delavnice so potekale dvakrat tedensko, vsak četrtek in petek. Svetovni dan čebel smo praznovali v tednu med 22. in 26. majem z ustvarjanjem iz čebeljega voska, razstavo pletenega panja in čebelarske opreme, z restavriranjem podarjenega panja in poslikavo panjskih končnic.

- Poletje; med 21. junijem in 2. septembrom

Otroke in mlade smo povabili k pripravi učnih vsebin ustvarjalnih delavnic in ustvarjanju lastnih okoljevarstvenih akcij. V sodelovanje pri projektu smo v času šolskih počitnic povabili tudi mlada prostovoljca, ki sta prevzemala vloge in naloge pomoči izvajalcem delavnic. Projektne aktivnosti smo izvajali enkrat tedensko in so zajemale skrb za skupnostni vrt, vodeno spoznavanje rastlin z degustacijami, vodeno nabiranje hrane za domače kokoši ter promocijo uporabe svežih zelišč in zelenjave iz skupnostnega vrta mladim družinam.

- Jesen; v času med 4. in 20. oktobrom

V tednu, ki sovpada s Tednom otroka smo v petek, 6. oktobra praznovali Svetovni dan varstva živali s slovesom od domačih kokoši iz igrišča, ki prezimijo na Posestvu Koki. Prazen kokošnjak smo skupaj z udeleženci delavnice preuredili v hotel za ježe, z namenom prezimovanja mladih ježkov ozaveščanja lokalnih prebivalcev o problematiki podhranjenih ježkov, ki potrebujejo pomoč s prezimovanjem. Projektne aktivnosti za udeležence smo zaključili s prireditvijo v Malem betnavskem gozdu, s kuharsko delavnico in pojedino pridelkov skupnostnega vrta in slavnostno podelitvijo priznanj 15 mladim udeležencem - varuhom okolja.

V igrivi evalvaciji projektne aktivnosti so mladi udeleženci izpostavili potrebe in želje po nadaljevanju delavnic s tematiko skrbi za rastline in živali tudi po zaključku projekta, najbolj všeč so jim bile delavnice vodenih degustacij po skupnostnem vrtu in delavnice identificiranja rastlin, kadar so potekale v obliki kviza ter skrb za domače kokoši.

Nekatere aktivnosti bomo nadaljevali še vse do pomladi 2024. V naslednjih tednih bomo pričeli s koordinacijo najditeljev ježkov in rejnikov, ki so pripravljene v kletih, garažah ipd. prezimiti ježka. Skrb za ježke v prezimovalnici na igrišču in pri rejnikih bomo nadaljevali izven projekta do pomladi, ko jih bomo izpustili nazaj v naravno okolje.

Pričakovani rezultati projekta Varuhi okolja:

- Urejen skupnostni doživljajski vrt
- Čist Mali betnavski gozd
- Na balkonih mladih družin v stolpnica in blokih v okolici Malega betnavskega gozda majceni vrtički z uporabnimi in medovitimi rastlinami
- Zmanjšanje onesnaževanja s smetmi v naravi in povečanje pravilno ločenih gospodinjskih odpadkov v lokalni skupnosti
- Povečanje solidarnosti in medsebojne pomoči v skrbi za zdravo okolje ter dvig zavesti o nujnosti ohranjanja narave in varovanja okolja za zdrav razvoj otrok in mladih
- Povečana skrb za prostoživeče domače in divje živali v urbanih okoljih

Nepričakovani rezultati in odstopanja od načrtovanega v prijavi projekta

- Delavnice so, kot načrtovano v pripravah projekta, večinoma potekale ob četrtek in petkih. Zaradi zahtevnih vremenskih pogojev v letošnji sezoni (maj - avgust) za izvajanje delavnic na prostem, smo nekaj terminov delavnic prestavili iz četrta in petka na torek ali sredo oz. na prvi možen termin brez dežja.
- V tednu praznovanja Svetovnega dne čebel, so nas presenetile čebele same! V delavnicah smo, kot načrtovano, izdelovali panjske končnice, restavrirali star nakladni panj in spoznavali čebelarstvo opremo. V petek, 26.5. so se zunaj igrišča, v Malem betnavskem gozdu, roj čebelic vselile v duplino stare češnje.
- Zaradi negotovosti o sofinanciranju projekta skoraj do zaključka projekta smo varčevali s sredstvi za zunanje izvajalce projekta in tako sredstva, namenjena stroškom prostovoljskega dela znižali in povišali strošek dela vodje projekta. Varčevali smo tudi z materialnimi sredstvi in potrebne materiale zbirali v obliki donacij družbeno odgovornih podjetij.

Doživljajsko igrišče že 13. leto na območju Malega betnavskega gozda soustvarjamo kakovostnejše bivalne pogoje, igrivo izobražujemo o sonaravnem odraščanju najmlajših članov skupnosti in opozarjamo na nujnost zdravega življenjskega okolja za zdrav razvoj otrok. S projektom Varuhi okolja, ki ga podpira Skupna služba za varovanje okolja in ohranjanje narave, Mestne občine Maribor, želimo razvijati solidarnost in medsebojno pomoč v skupni skrbi za varovanje okolja.

V zasledovanju ciljev vključevanja prebivalcev lokalne skupnosti k urejanju in skrbi za življenjski prostor smo izvajali aktivnosti igrivega, ustvarjalnega izobraževanja otrok in mladih, tematsko povezane v praznovanja Svetovnega dne okolja, Svetovnega dne čebel in Svetovnega dne varstva živali. Naučili smo se s katerimi rastlinami, drevesi in živalmi si delimo prostor, zakaj in kako jim pomagati ter kako smo lahko še bolj odgovorni in spoštljivi do okolja, ki ga bodo podedovali naši najmlajši.

Projekt smo zaključili s podelitvijo priznanj 15 otrokom in mladim, ki so v letošnjem letu izkazali prav posebno skrb in odgovornost do okolja in narave in pomembno prispevali na širjenje vrednot spoštljivega odnosa do življenjskega prostora.

